

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО
МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИЩОЇ
МЕДИЧНОЇ (ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ)
ОСВІТИ: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ ВИРІШЕННЯ**

**Матеріали XVIII Всеукраїнської науково-
практичної конференції з міжнародною участю
в онлайн-режимі за допомогою
системи Microsoft Teams**

(Тернопіль, 20-21 травня 2021 року)

Тернопіль
ТНМУ
«Укрмедкнига»
2021

УДК 378:61(063)(477)

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай

Актуальні питання вищої медичної (фармацевтичної) освіти: виклики сьогодення та перспективи їх вирішення : матеріали XVIII Всеукр. наук.-практ. конф. в онлайн-режимі за допомогою системи microsoft teams (Тернопіль, 20–21 трав. 2021 р.) / Терноп. нац. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського МОЗ України. – Тернопіль : ТНМУ, 2021. – 592 с.

Матеріали надруковано в авторській редакції. Автори публікацій несуть повну відповідальність за точність наведених фактів, цитат, даних, відповідної галузевої термінології, власних імен та інших відомостей.

2. Місце та роль самостійної роботи студентів у навчальному процесі / О. Гурська // Витоки педагогічної майстерності. Сер. : Педагогічні науки. – 2014. – Вип. 13. – С. 103.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ У ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ЗАКЛАДАХ (ФАКУЛЬТЕТАХ) ВИЩОЇ ОСВІТИ З УРАХУВАННЯМ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ВИМОГ

Бушуєва¹ І. В., Дарій¹ В. І., Борисенко² Н. М., Барджадзе² Р. В.

¹Запорізький державний медичний університет

²Черкаська медична академія

Вступ. Інтеграція України до світового економічного простору, динамічний розвиток фармацевтичного сектора галузі охорони здоров'я, високі вимоги до професійної діяльності і рівня підготовки магістрів фармації зумовлюють необхідність об'єктивного та поглибленого дослідження вітчизняного й закордонного досвіду впровадження кращих надбань у навчальний процес закладів вищої фармацевтичної освіти.

Практично усі країни вжили заходів для запровадження системи забезпечення якості, що базується на критеріях, визначених у Берлінському комюніке, і передбачає широку співпрацю, включаючи мережеве співробітництво. Починаючи ще з 2007 року і по теперішній час ключовими моментами, які стоять на порядку денному є: студентоцентрированість; поліпшення якості викладання; створення середовища, що надихає до навчання; забезпечує гнучкі навчальні траєкторії; залучення студентів до інноваційних методів навчання, як безпосередніх його учасників; впровадження прозорих (зрозумілих) описів результатів навчання та навчального навантаження, гнучких навчальних траєкторій; залучення студентів, академічної спільноти та стейкхолдерів до опрацювання освітніх програм тощо.

Основна частина. На сьогодні головними предикторами тенденцій розвитку викладання і навчання у вищій школі є: інтернаціоналізація навчання, а саме: 1) мобільність студентів і персоналу; міжнародна співпраця; викладання дисциплін англійською мовою; міжнародне стажування студентів і персоналу; 2) електронне навчання, а саме: створення комп'ютерних класів; online бібліотек; online курсів; студентських порталів; соціальних медіа для ефективних комунікацій тощо; 3) зміна самої концепції викладання, а саме: визначення балансу між

викладанням і дослідженнями; залучення зовнішніх стейкхолдерів; вимоги до викладацького персоналу тощо; 4) удосконалення навчального середовища, а саме: розвиток бібліотек і навчальних ресурсних центрів; створення наукових і комп'ютерних лабораторій; адаптація навчальних аудиторій для урізноманітнення підходів до викладання; створення зон для інтерактивної взаємодії та командної роботи тощо; 5) розроблення та імплементація інститутських політик та стратегій тощо.

Усі вищезазначені питання було обговорено на Міжнародних конференціях «Європейський форум навчання та викладання», які проходили у 2017,2018,2019,2020 і 2021 роках і вже стали традиційними. Саме на останньому форумі, який проходив 18-19 лютого 2021 року в онлайн-режимі, приділялася велика увага студентоцентрованості та у форматі Глобальної рамки компетенцій фармацевтів саме компетентнісному підходу, який ставить наголос не на змісті, а на результатах навчання.

На сьогодні компетенція представляє собою єдність трьох складових: знання і розуміння об'єкта діяльності; вміння дієво і оптимально застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях; особистісні якості (переконання, установка на самореалізацію та ціннісні орієнтації).

Отже, студентоцентризм має забезпечити набуття знань, умінь, особистісних якостей і мотивацій, які сформують висококласного фахівця, створять підґрунтя для самореалізації людини, гарантуватимуть затребуваність потенціалу особистості, усвідомлення нею своєї власної значимості.

Наступним головним питанням форуму стало питання навчально-методичних підходів, що сприятимуть наданню процесу навчання студентоцентрованого характеру. До таких підходів було віднесено: скорочення кількості навчальних дисциплін через їх інтеграцію; забезпечення системності знань; розуміння цілісного і причинно-наслідкового характеру явищ і процесів; надання переваги тим темам, які є найсуттєвішими для даної дисципліни; надання студенту більш самостійності у виконання завдань (викладач пояснює лише алгоритм роботи); контроль засвоєння навчального матеріалу (здійснюється через письмові контрольні роботи тестового або розрахункового характеру); надання студентам можливості формування індивідуального аналітичного завдання з наступною презентацією і захистом результатів.

Висновок. В умовах мінливого середовища, удосконалення нормативної бази в усіх функціональних сферах країни та її імплементації до законодавчої бази Європейського союзу (ЄС), зміни в освітянському

просторі та поглядах стейкхолдерів стосовно вимог, які висувають потенційним працівникам та наведені в кваліфікаційних характеристиках фахівців, відбуваються дуже швидко. Тому, знову звернемося до досвіду Європейських принципів вдосконалення викладання і навчання у вищій освіті. На Європейському форумі навчання та викладання розбудовування та сприяння сталого розвитку у вищій освіті 18-19 лютого 2021 р. було визначено основні принципи, які полягали в наступному:

1. Навчання у закладі вищої освіти повинно сприяти розвитку студента, як активного і відповідального громадянина.

2. Студентоцентрованість у навчанні.

3. Відданість навчанню та викладанню повинно стати невід'ємною складовою місії та візії стратегії закладу вищої освіти.

4. Керівництво закладу вищої освіти повинно брати активну участь і сприяти просуванню (прогресу, розвитку) навчання та викладання.

5. Навчання і викладання є колегіальним процесом, що передбачає співпрацю всередині закладу вищої освіти та між закладом і суспільством.

6. Навчання, викладання та дослідження є взаємопов'язані та повинні збагачувати один одного.

7. Викладання є серцем (ядром) академічної практики та цінується як наукова та професійна діяльність.

8. Спільнота закладу вищої освіти повинна активно вивчати та високо цінувати різноманітність підходів до навчання та викладання, поважати розмаїття студентів, стейкхолдерів та дисциплін.

9. Необхідно застосовувати значні ресурси та відповідні структури, щоб підтримувати та забезпечувати процес навчання та викладання.

10. Вдосконалення навчання та викладання є рушійною силою інституційного забезпечення якості та спільною відповідальністю викладачів і студентів закладу вищої освіти

Особливо це стосується вітчизняного фармацевтичного сектора галузі охорони здоров'я, що зумовлено його соціальною орієнтованістю, важливістю для розвитку суспільства і добробуту нації.

Література

1. Пометун, О.І., 2005. Компетентнісний підхід – найважливіший орієнтир розвитку сучасної освіти. Рідна школа, № 1, с. 65-69.

2. Пономаренко, М.С., Соловйов, О.С., Краснянська, Т.М. та Григорук, Ю.М., 2019. Основні етапи нормування та впорядкування нав-

чання й використання фармацевтичної кадрової ресурсної бази. Актуальні питання фармацевтичної і медичної науки та практики, № 2, с. 110-117. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apfimtntp_2016_2_22.

ВАЖЛИВІСТЬ ВТІЛЕННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ МЕТОДІВ ВИКЛАДАННЯ ЛІКАРЯМ-ІНТЕРНАМ СУЧАСНИХ ПИТАНЬ ПЕДІАТРІЇ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

Васильченко Л. В., Горностаєва Н. Ю., Лотиш Н. Г., Папінко Р. М.

Одеський національний медичний університет

Вступ. Основним завданням системи безперервного професійного розвитку лікарів є збереження знань, навичок, їх постійне вдосконалення та втілення у практичну діяльність. Успішна практична діяльність сучасного лікаря-педіатра значною мірою залежить від рівня його професійної освіти.

Запровадження карантину через COVID-19 змінило життя багатьох людей планети. Особливо воно вплинуло на заклади освіти. Перехід на дистанційне навчання, зумовлений пандемією, став неочікуваним та серйозним випробуванням для всіх учасників освітнього процесу – викладачів та слухачів – лікарів-інтернів медиків. І хоча дистанційне навчання не є заміною очного, однак, воно є найбільш ефективним інструментом отримання знань та підвищення кваліфікації під час карантину.

Використання прогресивних методів для отримання та підвищення професійної кваліфікації лікарів-інтернів із залученням найновіших методів навчання та передових технологій в сучасних умовах є найбільш поширеною та ефективною формою навчання лікарів-інтернів. (1, 2)

Різноманітність альтернативних способів дистанційної форми навчання в умовах пандемії коронавірусу допомагає лікарям-інтернам не розривати освітній процес та отримати якісне навчання.

Основна частина. Кафедра педіатрії №3 з післядипломною підготовкою ОНМедУ проводить навчання лікарів-інтернів за фахом «Педіатрія» та «Неонатологія» на клінічних базах міських лікарень м. Одеси та обласних клінічних лікарень м. Миколаїв та м. Херсон. Дистанційне навчання на кафедрі проводиться з використанням різних веб-серверів, платформ та ресурсів. Викладання лекційного матеріалу та тематики семінарських занять здійснюється з використанням сервісу Zoom.